

POTOVANJE SKOZI VSE SLOJE RIMLJANOV

Področje: ZGODOVINA
RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICA:

Manca Lampič, 8.g

MENTOR:

Aljaž Selinšek

OŠ Ljudski vrt Ptuj podružnica Grajena
Grajena 60
Ptuj 2250

Grajena, februar 2022

ZAHVALE

Najlepše se zahvaljujem svojemu mentorju prof. Aljažu Selinšku, ki mi je pomagal vso nalogu izvesti do konca, da me je vzpodbujal in dajal ideje ter me pri delu usmerjal.

Iskreno se zahvaljujem tudi vsem družinskim članom za spodbujanje in pomoč pri izvedbi ankete.

Zahvaljujem se tudi vsem anketirancem, ki so zvesto rešili anketo in jo pomagali razdeliti čim večjemu krogu ljudi.

KAZALO VSEBINE

1	Povzetek	5
2	UVOD	6
2.1	Delovne naloge in cilji.....	6
2.2	Raziskovalna vprašanja.....	7
2.3	Hipoteze	7
2.4	Vrste raziskav in oblike dela	8
3	TEORETIČNI DEL.....	9
3.1	Prva dva cesarja.....	9
3.2	Njihova prehrana.....	10
3.3	Način oblačenja	11
3.4	Obisk kopališča	12
3.5	Njihova gradnja	13
3.6	Njihova kultura (glasba, vera, umetnost).....	15
3.7	Vojaki, vojska, priprave na boj.....	16
3.8	Otroci, šole in odraščanje	18
3.9	Državljeni, senatorji, podložniki	19
3.10	Zabava, igre in krvava arena.....	20
3.11	Rimljani v Sloveniji.....	21
3.11.1	Poetovio- Ptuj	22
3.12	Smrt in pokop	22
3.13	Propad Rimjanov	24
4	METODE DELA	25
4.1	Terenski in eksperimentalni del	25
4.1.1	Izvedba ankete Rimljani.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
5	REZULTATI.....	25
5.1	Rezultati analize dejstev o Rimljanih s pomočjo literature in pogovorom z poznavalcem ...	25
5.2	Rezultati analize ankete	25
6	ZAKLJUČEK	30
6.1	Hipoteze	30
6.2	Vprašanja, ki so se pojavila med nalogo.....	30
6.3	Strnjeni rezultati in doseženi cilji.....	31
7	PREGOVORI IN MOTI POVEZANI Z RIMLJANI.....	31
8	VIRI IN LITERATURA.....	32

KAZALO SLIK

Slika 1: Portret Gaja Avgusta Oktavijana	9
Slika 2: Portret Tiberija	10
Slika 3: Rimljanska kuhinja	11
Slika 4: Rimska pojedina	11
Slika 5: Rimljanka in Rimljan v svojih oblačilih	12
Slika 6: Rimljani v različnih slojih svojih oblačil	12
Slika 7: Rimsko kopališče	13
Slika 8: Rimska savna	13
Slika 9: Rimsko mesto	14
Slika 10: Kolosej, ki še vedno stoji v Rimu	14
Slika 11: Igrisče za konjske dirke	14
Slika 12: Rimska umetnost	15
Slika 13: Rimska umetnost v kamnu	16
Slika 14: Rimsko verovanje v Boga	16
Slika 15: Ženska z liro	16
Slika 16: Legionar	17
Slika 17: Rimska vojska	17
Slika 18: Rimka vojska v boju s kopji	18
Slika 19: Otroci v šoli	19
Slika 20: Senatorji	20
Slika 21: Sužnji	20
Slika 22: Gladiatorji v boju s tigrom	21
Slika 23: Gladiatorji med bojem	21
Slika 24: Maske v gledališču	21
Slika 25: Prireditev Rimskih iger na Ptuju	22
Slika 26: Rimske igre na Ptuju	22
Slika 27: Otrok na smrtni postelji	23
Slika 28: Grobnica in osebni predmeti pokopanega	24
Slika 29: Zemljevid razdelitve Rimskega imperija	24

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Poznavanje ljudi o hrani Rimljakov	25
Graf 2: Poznavanje ljudi o oblačenju Rimljakov	26
Graf 3: Poznavanje ljudi o prvem cesarju	26
Graf 4: Poznavanje ljudi o imenu Rimskih vojakov	27
Graf 5: Poznavanje ljudi o Rimski veri	27
Graf 6: Poznavanje ljudi o Rimski glasbi	28
Graf 7: Poznavanje ljudi o pokopih Rimljakov	28
Graf 8: Poznavanje ljudi o Rimskih otrocih	29
Graf 9: Poznavanje ljudi o Rimljanih v Sloveniji	29

1 Povzetek

Pri pouku zgodovine smo v skoraj vsakem razredu omenili Rimljane, pogovarjali smo se o njihovih uspehih, njihovih vzponih in padcih. Mene pa je najbolj pritegnil njihov slog življenja, kako so se oblačili, kaj so jedli in kakšno vero so imeli. Večina ljudi misli, da so bila njihova življenja zelo preprosta, v resnici pa sploh ni bilo tako. V pogovoru velikokrat zaznamo besedo Rimljani, tukaj v Sloveniji so celo nekatere ulice poimenovane po njih, nadalje so ustanovljeni kakšni parki in razstave. Verjetno je že vsak človek slišal za njih že kot majhen otrok, saj so zelo velik zgodovine. Njihova življenja so se od naših zelo razlikovala, jedli so drugačno hrano, oblačili so se drugače in se tudi drugače vedli. Nekateri so živelii težko, drugi zelo lahko. Družine z veliko denarja so se preživljala dokaj enostavno, njihovi otroci so hodili v dobre šole ali se učili celo na domu z osebnimi učitelji. Revne družine pa so imele zelo težka življenja, saj so njihovi otroci hodili tudi v zasebne šole kjer so bile prisotne tudi fizične kazni.

Večina ljudi o Rimljanih pozna osnovne stvari kot njihov prostor naselitve, njihovo prehrano in zakaj je rimski imperij propadel. Ne vedo pa veliko o njihovih življenjih, o njihovem vsakdanu in o odraščanju otrok. Zelo malo vedo o cesarjih, njihovi vojski ipd. V šolah nas sicer učijo o pomembnih dogodkih v njihovih časih ter po čem so bili znani. Ne učijo pa nas o otrocih, ki so živelii takrat in o njihovih igrah, čeprav smo že slišali za gladiatorske igre, za gledališča in cirkuse. Kljub temu nismo slišali o podrobnostih, npr. kaj se med igrami dogaja. Meni osebno so življenja iz preteklosti zelo zanimiva. Ne samo Rimljani, tudi Grki ali npr. Indijanci. Rada poslušam kako mi babi pripoveduje zgodbe iz njenega otroštva in zato sem se odločila, da bom malo raziskala njihova življenja. Zmeraj me je motilo, da nam v šoli niso veliko povedali o njihovih življenjih.

Njihov propad je bil zelo zanimiv. Še posebej, ker je en del cesarstva propadel prej kot drugi. Veliko ljudi ne ve točno kako je propadel in zakaj, veliko jih ne ve tudi kako je cesarstvo nastalo in kdaj so se Rimljani začeli širiti. Večina jih pozna njihov prostor poselitve, kaj vse so zavzeli, ampak ne vedo natančno kdaj in kako. Veliko jih ne ve tudi kdaj so prodrli na območje današnje Slovenije in kje vse so bili poseljeni. Vedo pa, da je bil Rim njihovo glavno mesto delovanja in da je tam prebival cesar in vsi senatorji.

Pred mojim raziskovanjem sem si postavila hipoteze, ki so me vodile ves čas raziskovanja njihovih življenj:

1. Večina ljudi meni, da so Rimljani jedli zelo veliko in preprosto hrano.
2. Večina ljudi ve kaj so Rimljani nosili vsak dan.
3. Zelo malo ljudi ne ve, da so bili Rimljani izjemni graditelji.
4. 90% ljudi ve kako so se imenovali Rimski vojaki.
5. 50% ljudi misli, da je bil prvi cesar Julij Cesar.

6. Malo ljudi ve kdaj so Rimljani propadli.
7. Zelo malo ljudi ve v kaj so Rimljani verovali.
8. Povprečno število ljudi pozna značilnosti otroštva Rimljanov.

Skoraj vse hipoteze so se izkazale za pravilne. Napačna je bila samo peta, saj smo potem ugotovili, da ljudje vedo, da niso verjeli samo v enega boga, ampak v več. Prav tako jih večina ve tudi, da se je v njihovem času začelo razvijati krščanstvo, katerega razvoj je rimskega plemstva oteževalo in ga ni dopuščalo. Prvi kristjani so se zato bili primorani skrivali po rovih. Anketirala sem ljudi vseh starosti in jih povprašala kako dobro poznajo življenja Rimljanov. Na nobeno od vprašanj niso odgovorili 100% pravilno, saj se je zmeraj vsaj en zmotil. starejše generacije poznajo Rimljane bolje, ampak kljub temu mlajše za njimi ne zaostajajo veliko. Menim, da zato, ker so se o njih učili v šoli ali pa se še.

Ključne besede:

Rimljani, Rimljani v Sloveniji, Rimska kultura, legionarji, krvava arena, Poetovio, Gaj Avgust Oktavijan, Gladiatorski boji.

2 UVOD

2.1 Delovne naloge in cilji

V vsakdanjem pogovoru velikokrat zaznamo besedo Rimljani ali kaj povezano z njimi, o njih se učimo v šoli ali pa nam o njih povedo starši. Skoraj vsak je že slišal za njih in njihova življenja. Tudi nekatere ulice v Sloveniji so poimenovane po njih, tudi kakšni muzeji ali znamenitosti. Tudi tukaj so nekoč živelji in tudi zapustili veliko znamenitosti. Zato ste verjetno že slišali za njih. Že od majhnega me je zanimala zgodovina ampak ne zgolj dogodki in znani ljudje, temveč življenja ljudi pred mano v splošnem. Pri pouku zgodovine so me pritegnili Rimljani in že v šestem razredu osnovne šole, sem jih malenkost raziskovala. Slednje je tudi razlog, da sem na začetku osmega razreda začela zbirati podatke o njih za raziskovalno nalogu. Med raziskovanjem sem ugotovila, da so se njihova življenja zelo razlikovala od naših in da se je njihov vsakdan zelo razlikoval od našega.

V raziskovalni nalogi sem želela ugotoviti kako so živelji in kako so osvajali ozemlja ter seveda kako so osvojena ozemlja branili pred vpadi drugih ljudstev. Ker sem že pred nalogo vedela kdaj so živelji in zakaj so propadli, me je zanimala njihova politika in kdo je tako uspešno nadzoroval celotno cesarstvo, da se je tako dolgo obdržalo. Bili so razdeljeni v družbene sloje, zato me je zanimalo v kakšne in predvsem kako so lahko prehajali iz nižje v višje. Zraven tega me je zanimalo ali so bile ženske enakopravne z moškimi. Najbolj pa me je zanimalo njihovo otroštvo, kako so živelji otroci in kako so se šolali. Pri pouku zgodovine smo se učili tudi o cesarjih, zanimalo me je tudi kaj je bilo njihovo delo, kdo je bil prvi cesar in kdo za njim itn. Med raziskovanjem o cesarjih sem našla tudi cesarja, ki se je rodil na Ptiju in je postal deveti cesar po vrsti.

Zanimalo me je kako dobro ljudje v moji okolici poznajo Rimljane, zato sem anketirala ljudi ne glede na njihovo starost. Po izvedbi ankete sem rezultate obdelala in jih strnila v razpravi in zaključku.

Moj namen je bil ugotoviti kako različne starostne skupine ljudi poznajo življenja Rimljanov in kako si njihova življenja predstavljam.

2.2 Raziskovalna vprašanja

Postavili smo si naslednja raziskovalna vprašanja:

1. Kakšno glasbo so Rimljani poslušali?
2. Kako so se oblačili?
3. Kako je potekal njihov vsakdan?
4. Kakšne obroke so imeli?
5. Ali so prispevali k spremembji prihodnosti?
6. Kakšne priprave so imeli njihovi vojaki?
7. Kakšen je moral biti moški, da so ga sprejeli v vojsko?
8. Kakšne naloge so imele ženske?
9. Kako so se umivali in kje?
10. So imeli šole in kakšne so bile?
11. Kakšne igre so se igrali otroci?
12. Kaj so delali v prostem času?
13. Zakaj so propadli?
14. Kako so pokopavali umrle?

2.3 Hipoteze

Glede na ljudi iz moje okolice ter njihove misli, smo izvedeli, da so se njihova življenja razlikovala od naših in da so nekateri živelji zelo težko. Vedeli smo že, da so bili v Sloveniji, nismo pa vedeli kdaj in kako so se razširili po območju, ki so ga osvojili. Izvedli smo tudi kaj so delali v prostem času in kašna je bila njihova vojska. Dobili smo tudi podatke kaj vse so osvojili, do kdaj so živelji in kakšna je bila njihova politika.

Glede na izvedeno sem si postavila naslednjih 8 hipotez:

1. Večina ljudi meni, da so Rimljani jedli zelo veliko in da je njihova prehrana bila preprosta.
2. Večina ljudi ve kaj so Rimljani nosili vsak dan.
3. Zelo malo ljudi ne ve, da so bili Rimljani izjemni graditelji.
4. 90% ljudi ve kako so se imenovali rimske vojaki.
5. 50% ljudi misli, da je bil prvi cesar Julij Cesar.
6. Malo ljudi ve kdaj so Rimljani propadli.
7. Zelo malo ljudi pozna značilnosti rimske religije.
8. Povprečno število ljudi pozna značilnosti otroštva Rimjanov.

2.4 Vrste raziskav in oblike dela

Naša raziskovalne naloge je:

- **Teoretična**

Vsebuje prva dva cesarja in začetek Rimskega cesarstva in kdo sta bila prva dva cesarja, kakšno hrano so jedli in kako so se oblačili. Kaj so delali v prostem času in kako so odraščali otroci. Kakšne zgradbe so gradili in kako je voda krožila po vsem mestu. Kdaj so Rimljani prišli na ozemlje današnje Slovenije in kako so živeli tukaj, kdo je tukaj živel pred njimi. Njihovi obredi pokopa ljudi so bili posebni in njihovo zdravljenje tudi. Propad rimskega propada je bil zelo zanimiv in veliko še danes ne ve zakaj .

Širili so se zelo hitro in hitro so osvojili skoraj vso Evropo in tudi malo Afrike. Njihova življenja so bila zelo preprosta po drugi strani pa zelo zapletena. Razdeljeni so bili v sloje in nižji sloji so se težko preživljali. Cesarji, ki so se čez leta menjevali so imeli nadzor nad skoraj vsem. Nekateri otroci so živeli lepo in so imeli zasebne učitelje nekateri pa so mogli hoditi v zasebne šole, kjer so bili tudi fizično kaznovani in njihova izobrazba je bila seveda odvisna od denarja, ki ga je imela njihova družina in njihovega sloja.

Metode za oblikovanje tega dela vključujejo:

- Iskanje podatkov v tiskani literaturi
- Iskanje podatkov po spletu

- **Terenska**

Izvedla sem intervju z upraviteljem Rimskega parka na Ptuju in poznavalcem Rimljanov.

Poiskala sem prijatelje in sorodnike, ki so bili pripravljeni odgovoriti na vprašanja o Rimljanih.

3 TEORETIČNI DEL

3.1 Prva dva cesarja

Cesarstvo se je začelo razvijati po zaključku republikanske dobe antičnega Rima. Njihov rod se obdrži celih 16. stoletij. Skozi vsa ta stoletja so vladali različni cesarji, ki so pomagali svoji domovini pridobiti čim več ozemlja in drugih držav. Ves njihov razvoj se je začel v Italiji, natančneje v Rimu in se nato nadaljeval po vsej Evropi. Prvi, ki vladal temu cesarstvu je bil Gaj Avgust Oktavijan¹, ki je bil pranečak Julija Cezarja in tudi njegov posinovljivec. Sam je začel reformirati vojsko, davčni sistem in državno politiko. Med svojim vladanjem je zaključil osvajanje Hispanije in svoje ozemlje razširil v Afriko in Malo Azijo. Umrl je pri 75 letih po štiridesetih letih vladanja in nasledil ga je Tiberij^{2,3}.

Prva leta njegovega vladanja so bila mirna. Leta 26 pa se je umaknil in čez nekaj časa ga je cesarjeva paranoja obsodila na smrt in preganjala vse do leta 37, ko je žalostno umrl.⁴

Slika 1: Portret Gaja Avgusta Oktavijana

(Empereur Augste Portrait - Gaj Avgust Oktavijan - Wikipedija, prosta enciklopedija (wikipedia.org))

¹ Gaj Oktavijan Avgust; prvi rimski cesar, ki je oblast prevzel z 18 leti in je vladal 45 let. Rodgers N., Ancient Rome, Hermes House, Anness Publishing, 2006, str. 66 (dalje Ancient Rome).

² Tiberij, cesar, naslednik Oktavijana Avgusta. Sprva je imel dobre odnose s senatom, kasneje ne. (<https://vseozgodovini.wordpress.com>)

³https://sl.wikipedia.org/wiki/Zgodovina_Rimskega_cesarstva

⁴ https://sl.wikipedia.org/wiki/Zgodovina_Rimskega_cesarstva

Slika 2: Portret Tiberija

(Tiberius palermo - Tiberij - Wikipedija, prosta enciklopedija (wikipedia.org))

3.2 Njihova prehrana

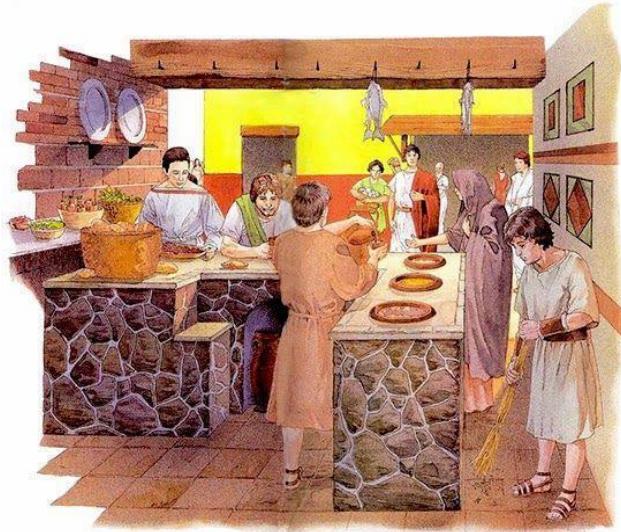
Rimska kuhinja je zelo nenavadna in se zelo razlikuje od naše. Rimljani slovijo po tem da so na svojih pojedinah imeli zapleteno pripravljene jedi, a hkrati je večina preprostih ljudi jedla zelo preprosto hrano.

Pri kuhi so uporabljali veliko nam neznanih pripomočkov kot je ribežen ali samoška lončevina. Uporabljali so tudi pripomočke, ki jih poznamo še danes, kot na primer bronasto cedilo in bronasta ponev. Za jedilni pribor so uporabljali leseno žlico ter kuharski nož.

V njihovih jedeh se je zmeraj našel kruh, fižol, leča ter nekoliko mesa. Vsi mislimo, da so jedli preveč in zelo razkošno hrano, ampak slednje sploh ni res. V resnici so čez dan jedli zelo malo, največji obrok je bilo kosilo. Izgled hrane je bil enako pomemben kot okus, ki so ga obogatili z dodajanjem začimb, omak in zelišč. Najraje so pili vino, ki so ga mešali z vodo in mu dodajali tudi različne okuse kot je na primer med.

»Riganje« pri pitju in obedu ni bilo nenavadno in je bilo čisto vlijudno. Slednje ni veljalo le, če si vino pil nerazredčeno.⁵

⁵ https://dijaski.net/gradivo/zgo_ref_rimljani_07_prehrana_predstavitev

Slika 3: Rimljanska kuhinja (<http://docplayer.si/195112607-Stari-rim-ve%C4%8Dno-mesto-velja-za-zibelko-evropske-kulture.html>)

Slika 4: Rimska pojedina (<https://www.petracatering.si/starorimska-pojedina/>)

3.3 Način oblačenja

Njihov način oblačenja se ves čas obstoja Rimljani in spremenil tudi skozi različne letne čase. Leta 215 pr. n. št. je izšel zakon, ki naj bi omejil pretirano razkošje rimskih žensk, ampak so zelo hitro po tem ta zakon tudi preklicali. Tudi cesar Avgust si je želel podobnih zakonov, saj je želel, da bi se obnovila strinstonost iz starih časov, ampak tega na njegovo žalost ni dosegel. Niso poznali spodnjega perila kot ga danes poznamo mi. Oblekli so si samo tuniko, ki je moškim segala do kolen, ženskam pa do gležnjev. Na tuniko so si poveznili togo, ki se je čez leta ohranila in uporabljala zgolj za slovesnosti.

Večina nas je že slišala za značilno moško obleko imenovana toga, pod katero so nosili tuniko, ki je bila glede na letni čas iz različnih tkanin. Trak ob ravnem robu na tuniki je določal kakšen položaj je posamezen Rimjan imel v rimski družbi oziroma kateremu družbenemu sloju je pripadal., Višji družbeni sloji so imeli debelejši trak od tistih v nižjih slojih.

Ženske so kot spodnje perilo nosile le nekakšen steznik in oprsni trak s katerim so si povezovale oprsje. Nad tuniko so poročene ženske iz višjih slojev nosile ti. štolo oziroma dolgo ohlapno obleko iz različnih barv in z izvezenim robom. Na boke so si navezale lep pas ali pa navadno vrvico. Njihov videz je dopolnjevalo ogrinjalo, s pomočjo katerega so si pokrile ramena.

Njihova obutev ni bila nič posebnega, poznali so samo tri tipe obutve - sandale, cokle in nizke škornje z jezičkom.⁶

Slika 5: Rimljanka in rimljan v svojih oblačilih (https://www.rpslondon.com/kavna_skodelica/tunike-rimljani)

Slika 6: Rimljani v različnih slojih svojih oblačil
(<https://www.megakviz.si/assets/Uploads/gradivo/Sezona-13-14/04-SKLOP-13-14-vprasalnik.pdf>)

3.4 Obisk kopališča

Le malo rimskih hiš je imelo lastno kopalnico; ljudje so večinoma hodili v velika javna kopališča. To niso bili samo kraji, kjer si se skopal. Moški so hodili tja po delovnem delu telovadit, igrat ti. toin ono igro, na sestanke in klepet s prijatelji. Terme so torej obiskovali z namenom sprostitve.

Ženske so imele svoja kopališča ali pa so hodile tja dopoldne. Poleg telovadišča na prostem ali telovadnice, so bila sama kopališča poslopja. Iz garderob, kjer so ljudje puščali na policah vsa oblačila, so nato šli skozi vrsto vedno bolj vročih prostorov. Vročina je bila bodisi suha (kot v savni) ali parna (kot v turški kopeli), šlo pa je za to, da bi si s potenjem očistili kožne pore. Milo je predstavljalo posebnost

⁶ https://dijaski.net/gradivo/zgo_ref_rimljani_11_oblacenje_in_lepoticenje

iz tujine; namesto njega so Rimljani uporabljali olivno olje. Nato so skakali v mrzlo vodo (plavalni bazen), da so se pore zaprle. Temu je sledila sprostilna masaža, potem so šli domov kosit.

Slika 7: Rimsko kopališče (https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimske_terme)

Slika 8: Rimska savna (<http://www.os-sostanj.si/files/2020/03/DRU5r8t.pdf>)

3.5 Njihova gradnja

Rimska arhitektura je izpeljana iz grške, ampak se je čez leta spreminja in je postala unikatna in zgolj rimska. Oba sloga uvršamo med klasično arhitekturo. Rimljani so bili izjemni gradbeniki.

Rimljani so postavljali templje, gradili podeželske hiše ter veličastna poslopja iz marmorja. Gradili so tudi akvedukte, utrdbe in seveda svetišča. Poznali so nenavadno vezivo, s katerim so si pomagali s tehniko polnjenja in tako izdelovali nekakšen beton, ki je sicer bil drugačen od našega, ampak še vedno trden. Uporabljali pa so tudi opeko. Za prenašanje težkih kamnov so uporabljali tudi lesene žerjave. Hiše so bile sezidane v glavnem iz lesa in opek ter povezane z malto. Gradili so velike stavbe, ki so tudi bile zelo močne.

Vodo so po mestih širili z vodovodom, iz akvaduktov so vodo razdeljevali po mestu s sistemom sifonov.⁷

Slika 9: Rimsko mesto (<https://petosolci.weebly.com/dru381ba/stari-vek-rimska-emona>)

Slika 10: Kolosej, ki še vedno stoji v Rimu
([https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimska_arhitektura#/media/Slika:Roma06\(j\).jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimska_arhitektura#/media/Slika:Roma06(j).jpg))

Slika 11: Igrisče za konjske dirke (<https://www.timetoast.com/timelines/rimska-arhitektura>)

⁷ Miquel P., V rimskih časih, Mladinska knjiga, Lj. , 1989, str. 22, 23
https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimska_arhitektura

3.6 Njihova kultura (glasba, vera, umetnost)

Rimskemu plemstvu se je večina glasbe in glasbenikov zdela precej prostaška. Ampak ljudstvo je po drugi strani glasbo oboževalo. Prav tako pesem in razne plese. Večina glasbe se je izvajala v gledališčih in ob posebnih dogodkih. Njihova glasbila so bila večinoma grškega izvora, na primer lira. Najpogostejsa glasbila so predstavljala pihala. Nasprotno od tega pa so bile vodne orgle, ki so delovale s pomočjo vodne črpalke, ki je polnila vodo v zaprt prostor in tako stiskala zrak v njem. O antični glasbi in glasbilih vemo veliko, ampak na žalost nikoli ne bomo slišali kako je glasba zvenela.

Od začetka so Rimljani verovali v različne bogove kot sta bila npr. Mitra ali Venera in še mnogo drugih. Nato pa se je rodil Jezus in med ljudmi začel širit krščanstvo. Judje so se sicer krščanstvu uprli in je bilo prepovedano zato so se prvi kristjani mogli skrivati. Jezusa so nato obsodili tudi na smrt, po njegovi smrti pa so njegovo vero naprej širili njegovi učenci imenovani Apostoli.

Rimljani so oboževali ti. nizki relief. V kamnu so znali upodobiti vse prizore iz vsakdanjega življenja. Umetniki so se trudili, da bi v njihova dela zajeli čim več resničnosti. Slikarji so imeli manj dela kot kiparji, nato pa je v modo prišlo krašenje domov z velikimi freskami, ki so pogosto prikazovale mitološke prizore, geometrične motive, tihozitja itd. Od Grkov so podedovali nagnjenje do lepo oblikovanih predmetov za vsakdanjo rabo.⁸

Slika 12: Rimska umetnost

(https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimska_umetnost#/media/Slika:MANNapoli_9112_Sacrifice_Iphigenia_painting.jpg)

⁸ Miquel P., V rimskih časih, Mladinska knjiga, Lj., 1989, str. 26, 27.

James S., Stari Rim, Pomurska založba, Murska Sobota, 1994, str. 36, 37, 48- 51.

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Kr%C5%A1A1%C4%8Danstvo>

Slika 13: Rimska umetnost v kamnu
(http://dijaski.net/get/ume_ref_rimska_umetnost_01_predstavitev.pdf)

Slika 14: Rimsko verovanje v Boga (<https://sites.google.com/site/splettn/rimska-religija>)

Slika 15: Ženska z liro (<http://www.gcc.si/wp-content/uploads/2006/11/antika.pdf>)

3.7 Vojaki, vojska, priprave na boj

Rimska vojska je bila zelo močna in vojaki imenovani legionarji so imeli veliko orožja. Njihovo urjenje je bilo zelo strogo, v boju so najbolj garali. Njihovo življenje ni bilo preprosto, zato so morali biti trdoživi. Cesarji so poskrbeli, da so z legionarji lepo skrbeli. Na sebi so nosili posebne ščite, pod oklepom so imeli grobo tuniko. Na tuniko so si oblekli kovinski jopič, ki jih je v veliko primerih varoval. V nekaterih na žalost tudi ne. Imeli so tudi pas, ki so ga imenovali tudi predpasnik. Njegov osnovni namen je bil varovanje dimelj. Zraven tega so njegovi jermenji rožljali, kar se je izrazito slišalo med hojo in s tem pripomoglo k strašenju nasprotnikov. Na glavo so si poveznili čelado, ki je varovala celotno glavo in tudi del obraza, poveljniki pa so na vrhu še imeli perjanico, da se jih je prepozna. Za orožje so uporabljali kopja različnih oblik in velikosti, seveda pa so imeli tudi meče in bodala. Ker so bili veliko na poti so imeli posebne čevlje za hojo, na hrbtnu pa torbo ali Marijevo mulo kot so jih imenovali nekoč. Te

torbe so vsebovale motiko za kopanje jarkov, rezilnik za rušo, čutarico za vodo in seveda volnen površnik za hladne dni.

Legije so vsebovale 5000 pešakov. Do začetka 1. stoletja po Kr. so osvojili večino svojega cesarstva. Napredovanje so jim preprečila le morja, gore in gozdovi. Prav slednje je razlog, da so morale vojske paziti na meje in zatirati upore. Prav zato, ker so napadalci preprečevali vdiranje na njihova ozemlja, je bilo v tem času veliko vojn.⁹

Slika 16: Legionar ([https://www.wikiwand.com/bs/Lorica_\(rimska_vojska\)](https://www.wikiwand.com/bs/Lorica_(rimska_vojska)))

Slika 17: Rimska vojska (<https://discoverptuj.eu/dogodki/event/rimska-vojska-v-republiku-cesarstvu-predavanje/>)

⁹ James S., Stari Rim, Pomurska založba, Murska Sobota, 1994, str. 10- 15

Slika 18: Rimka vojska v boju s kopji (<https://povijest.hr/jesteliznali/rimska-vojska-osvojila-svijet-na-vegetarijanskoj-prehrani/>)

3.8 Otroci, šole in odraščanje

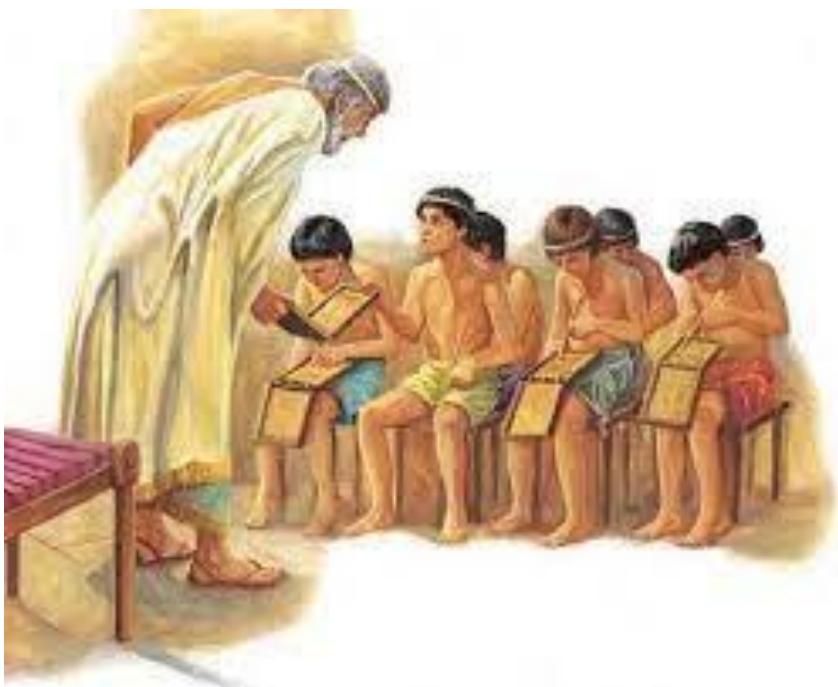
Premožne družine so svoje otroke zaupale kakšnemu zasebnemu vzgojitelju in mislide, da so s tem naredile svojo vlogo. Revne družine pa so svoje potomce pošiljale v katero od zasebnih šol, ki so jih začeli odpirati poklicni učitelji že na koncu 2. stoletja pr. Kr. V šolah so bile telesne kazni vsakdanje. Učitelji so za preživetje zraven učenja opravljali tudi delo prepisovalcev. Otroci med sedmim in petnajstim letom so se morali učiti branja, pisanja in računanja v največjem neudobju. Pouk je včasih potekal kar za cesto ali na javnih trgih. Začel se je ob zori in trajal do poldneva. Otroci so na poti v šolo pozajtrkovali v okrepčevalnici. Učiti so se morali na pamet, če pa česa niso znali, je pogosto pekla šiba. Rimljanom je bilo znanje ljudi dokaj nepomembno. Dobro izobrazbo si je pridobila le peščica mladih ljudi, ki so seveda prihajali iz premožnih družin. Branja so jih naučili zasebni učitelji na domu, za tem pa so jih učili učitelji, ki so prihajali iz Aten, Pergama ali iz Rodosa.

Nekateri otroci so svoje otroštvo preživel ob igranju in obiskovanju šole. Igrali so se z glinastimi ali steklenimi frnikoli. Punčke so imele tudi lutke, ki so bile izdelane iz blaga, bile so rjave barve in niti malo niso bile podobne današnjim lutkam. Otroci so bili vzgojeni tako, da so zgledovali in vedli kot njihovi starši.¹⁰

¹⁰ https://dijaski.net/gradivo/zgo_ref_rimljani_04_osnovnosolstvo

James S., Stari Rim, Pomurska založba, Murska Sobota, 1994, str. 20, 21

Miquel P., V rimskih časih, Mladinska knjiga, Lj., 1989, str. 34, 35

Slika 19: Otroci v šoli (http://dijaski.net/get/zgo_ref_sostvo_in_prve_akademije_01.pdf)

3.9 Državljeni, senatorji, podložniki

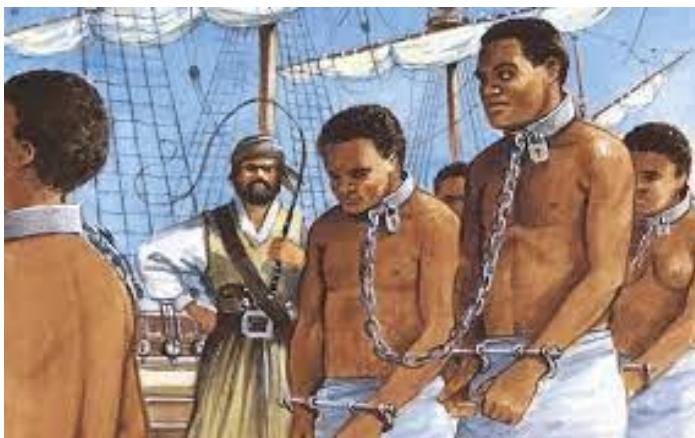
Takratna družba je bila urejena po natančno določeni lestvici. V zgodnjem cesarstvu so se delili na rimske državljanje, osebe brez državljanstva in sužnje. Sami državljeni so bili razdeljeni na razne stopnje in so imeli pravice, ki za ne-državljanje niso veljale. V Rimskem senatu, srcu vlade od republiških časov, cesar ni imel nadzora. Konzule, druge sodno upravne uradnike in guvernerje provinc so izbrali med njegovimi člani - samimi bogatimi aristokrati.

Naslednjo stopnjo državljanov so predstavljali ti, ekviti, ki so ravno tako bili bogati. Le - ti so služili v vojski in upravi. V Rimu je bilo mogoče spremeniti družbeno stopnjo: npr. ekviti so lahko postali senatorji itn. Marsikateri rimski državljan je celo imel prednike med sužnji.

Čeprav so bili nekateri sužnji zatirani, pa so z drugimi ravnali lepo in so celo lahko postali vplivni; cesarjevi sužnji in svobodnjaki (nekdanji sužnji) so dolgo časa vodili državno upravno službo. Nekatere sužnje so vzeli tudi v službo gladiatorjev, kar je pomenilo, da so se mogli boriti drug proti drugemu v areni pred množico ljudi. Veliko jih je krvavo umrlo v bojih.

Slika 20: Senatorji (https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimski_senat#/media/Slika:Maccari-Cicero.jpg)

Slika 21: Sužnji (https://dijaski.net/get/zgo_ref_rimski_suznji_in_gladiatorji_01_predstavitev.pdf)

3.10 Zabava, igre in krvava arena

Rimljani so poznali različne oblike razvedrila. Eno izmed teh je predstavljalo gledališče v katerem so lahko uživali vsi in ga še danes dobro poznamo. Zgledovali so se po Grkih. Čeprav so pri igrah uživali vsi sloji, so imeli igralce za škandalozne ljudi. Ženske niso smele sedeti spredaj, da ne bi zbežale s katerim igralcem. Občinstvo je imelo rajši komedijo kot tragedijo.

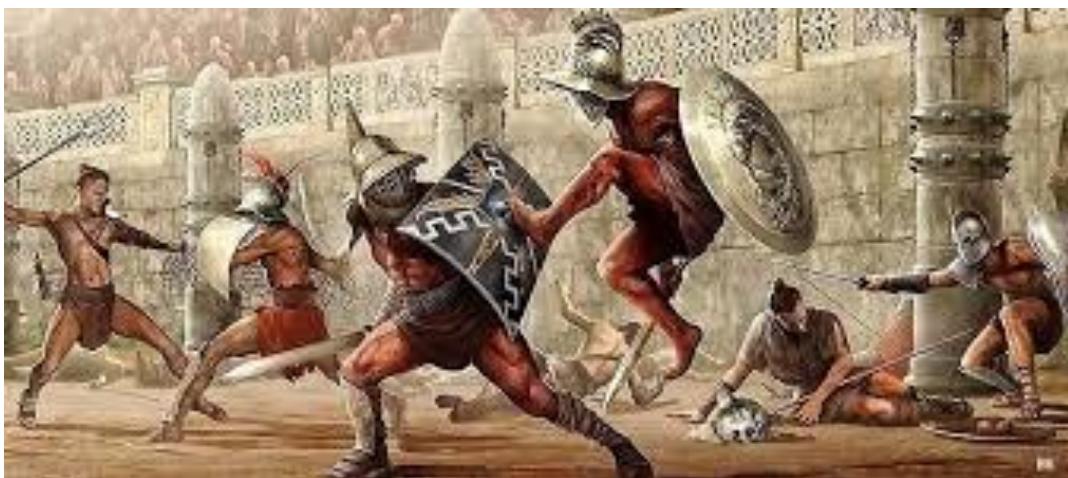
Uživali so tudi ob gledanju konjskih dirk. Dan na dirkah je pomenil, da so ves dan stavljali na moštva ter gledali in kupovali okrepčila od prodajalcev. Ko se je bela zastava spustila, so se vrata odprla in konji z svojimi jezdci so zdirjali okrog sipine ali notranje ograde. V glavnem mestu so poznali štiri moštva: Zeleni, Modri, Rdeči in Beli. V Konstantinoplu se je leta 532 po Kr. zgodil spopad med Modrimi in Zelenimi tako silovito, da se je razvil v upor proti vladni in v njem je umrlo na tisoče ljudi.

Krvava arena ali gladiatorski boji so bili boji med moškimi, ki so se med seboj bojevali. V arenah so lahko Rimljani videli tudi boje med živalmi. Le – ti so bili dobri, ampak so gledalci vseeno bolj uživali in se razvnemali. Gladiotorje so podjetniki kupovali na tržnicah sužnjev, jih s tem reševali pred smrtnimi kaznimi, potepuhni, sinovi propadlih družin itn. Občasno se je našel tudi kakšen prostovoljec, ki ga je premamila nagrada. Kandidati za smrt so morali nato prestati neusmiljeno urjenje v posebnih šolah. Kadar je premaganec obležal na tleh, je zmagovalec vprašal cesarja, ali naj nasprotnika pokonča ali ne. Če je cesar vzdignil palec, je bilo ranjencu poklonjeno življenje, če ga je pobesil, je bil obsojen na smrt.¹¹

¹¹ James S., Stari Rim, Pomurska založba, Murska Sobota, 1994, str. 28- 37,
Miquel P., V rimskih časih, Mladinska knjiga, Lj., 1989, str. 38- 43.

Slika 22: Gladiatorji v boju s tigrom (<https://peskiadmin.ru/sl/kto-takie-gladiatory-kem-byli-gladiatory-rima-irmskie.html>)

Slika 23: Gladiatorji med bojem (<https://www.timetoast.com/timelines/rimska-arhitektura-7d7419ed-227d-4152-b2cf-0d16b8969d55>)

Slika 24: Maske v gledališču (<https://sl.eferrit.com/grski-gledaliski-vodnik/>)

3.11 Rimljani v Sloveniji

Rimljani so osvajanje naših krajev vzelo kar 200 let, saj so se ilirsko ketska ljudstva, ki so takrat živela na tem ozemlju tako dobro borila. Rimljani so to območje potrebovali, saj je bilo bogato z železom, ki so ga potrebovali za izdelavo orožja. Po osvojitvi so se na območje začeli seliti ljudje in s tem širiti rimske kulturo. Gradili so začeli tudi cestne povezave. Začela so se razvijati mesta, ki jih poznamo še danes pod drugimi imeni:

- Poetovio- Ptuj,
- Emona- Ljubljana,
- Celeia- Celje,
- Piranom- Piran,
- Atrans- Trojane,
- Carnium- Kranj,
- Upellae- Velenje.

3.11.1 Poetovio- Ptuj

Ptuj je najstarejše slovensko mesto. Rimljani so to območje zavzeli leta 15 pr. Kr. Nato je v 3. stoletju postal eno najpomembnejših rimskih mest na slovenskih tleh. Na Ptiju se je rodil tudi 9. rimski cesar imenovan Vespazijan, ki je vladal med letoma 69 in 79.

Slika 25: Prireditev Rimskih iger na Ptiju (<https://spodnjepodravje.si/prihodnji-teden-xii-rimske-igre-poletni-spektakel-na-ptiju/>)

Slika 26: Rimske igre na Ptiju (<https://mojpogled.com/ptuj-mesto-z-duso/>)

3.12 Smrt in pokop

Verjetno je manj kot polovica preživelata petdeseta leta. Umirali so zaradi raznih bolezni za katere še niso poznali zdravil. Bolezni so dobivali zaradi slabe prehrane in slabih življenjskih pogojev. Ogroženi so bili tudi otroci, saj je umrl približno vsak tretji dojenček. Ženske so bile še posebej ogrožene pri porodih. Smrt je ni bila presenetljiva. V rimskih skupnostih so se z njo srečevali vsak dan. Prav tako so v zvezi z njo imeli tudi veliko obredov.

Njihovo zdravljenje je bilo takrat še v povojuh. Zdravniki so bili predvsem moški grškega rodu. Operacije so bile brez prvega anestetika in so bile grozne, mučne ter zelo nevarne. Seveda so znali pozdraviti

veliko bolezni ampak tudi večji zdravniki niso znali ozdraviti nekaterih bolezni, ki se jih danes lahko ozdravi z par antibiotiki ali nekaj dnevi preživetimi v bolnišnici. Veliko ljudi je verjelo, da so bolezni povzročali bogovi, čarownja ali prekletstvo in hkrati upali, da se lahko bolezni na takšen način tudi pozdravijo. Temu seveda ni bilo tako in še vedno ni.

Pri pokopu so trupla najrajsi začgali in jih nato čez čas začeli pokopavati nedotaknjena. Pokopavali so jih zunaj mest, najrajsi ob cestah ob katerih so se jih mimoidoči lahko spominjali ob pogledu na njihove grobnice. Zelo pomemben jim je bil spomin na mrtve, še posebej na družinske člane. Njihovi rituali pokopa so trajali vse od pokojnikove smrtne ure do pokopa. Ko je umirajoči ležal na svoji smrtni postelji, so ga obiskovali svojci in ga tolažili. Njegov najblizji svojec je imel čast, da je umirajočega ob njegovem zadnjem izdihu poljubil, kar je pomenilo, da je zadržal njegovo dušo v telesu. Sledila je priprava trupla, ki je do pogreba ostalo v družinski hiši in je bilo zmeraj z nogami obrnjeno proti izhodu. Po največ sedmih dneh so truplo odnesli na mesto sežiga, kjer so ga sežgali in nato so svojci skupaj zbrali pepel in kosti ter jih odložili v žaro ali pepelnico. Odložili so jo v naprej pripravljeno grobno jamo. Zraven žare so bili pokopani tudi pokojnikovi osebni predmeti ter popotnica v obliki hrane in pijače, ki je človeku pomagala na dolgi poti v onostranstvo. Celoten pogreb se je odvijal ponoči v soju bakel. Podnevi so bili pokopani samo otroci in najrevnejši prebivalci.¹²

Slika 27: Otrok na smrtni postelji

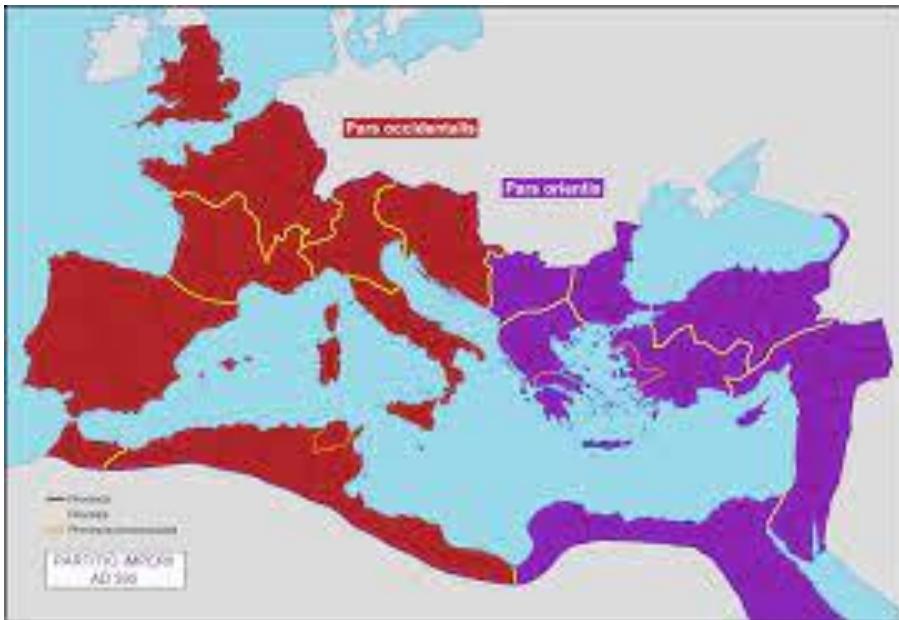
¹² James S., Stari Rim, Pomurska založba, Murska Sobota, 1994, str.54- 57

Slika 28: Grobnica in osebni predmeti pokopanega
(<https://neodkritaarheologijaljubljane.wordpress.com/2019/07/23/o-rimskih-in-tudi-emonskih-pogrebnih-obicajih/>)

3.13 Propad Rimljanov

Po letu 284 po Kr. je cesar uvedel veliko ukrepov za obstoj imperija: npr. podvojil je število vojakov in utrdil meje. Cesarstvo je razdelil na Zahodni in Vzhodni del. Kljub temu je sprva propadel Zahodni del, kar je bila velika izguba. Vzhodni del se je ohranil vse do leta 1453, nato pa so ga zasedli Turki in mu spremenili ime. Vzrokov za propad je bilo veliko in so si zelo podobni. Na njihova tla so začela prodirati tuja ljudstva, zraven tega niso bili uspešni v novih osvajanjih, kar je pomenilo primanjkovanje hrane in denarja. Vojska je bila manj plačana, kar je pomenilo slabo obrambo države. Ključen razlog za propad predstavlja tudi slabo vodenje države zaradi nesposobnih cesarjev, ki so se med seboj borili za oblast. Tudi krščanstvo je pripomoglo k propadu države, saj je dajalo ideje o enakosti med ljudmi. Primanjkovalo jim je tudi sužnjev.¹³

Slika 29: Zemljevid razdelitve Rimskega imperija (<http://www.os-kobarid.si/files/2020/05/Propad-rimskega-imperija-1.pdf>)

¹³ <http://www.os-kobarid.si/files/2020/05/Propad-rimskega-imperija-1.pdf>

4 METODE DELA

4.1 Terenski in eksperimentalni del

4.1.1 Izvedba ankete Rimljani

Anketa je bila zastavljena v spletni obliki. Vprašanja so bila večinoma vzeta iz raziskovalne naloge in niso bila preveč zahtevna. Govorila so o njihovi prehrani, prvem cesarju, oblačilih in njihovem življenju v Sloveniji.

Anketiranci so anketo izpolnjevali v google obrazcih. Odgovore sem na koncu kopirala in jih razložila in pojasnila.

5 REZULTATI

5.1 Rezultati analize dejstev o Rimljanih s pomočjo literature

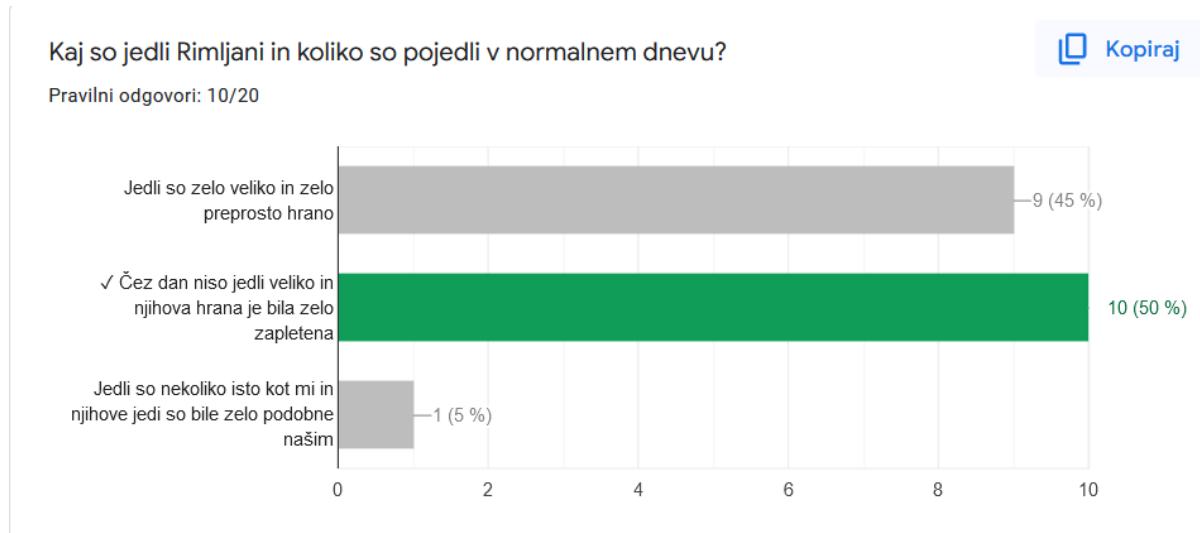
V prvem delu raziskave smo skupaj izbrali poljubne vire o Rimljanih po vsej Evropi. Ker so bili tako pomemben narod v zgodovini smo velikokrat prišli navzkriž s podatki in nismo vedeli kateri je pravilen. Prav zato smo jih dodatno preverili s primerjavo zgodovinskih virov in literature. Dobili smo zadovoljive rezultate.

5.2 Rezultati analize ankete

Anketo sem razdelila med sorodnike in prijatelje ter sošolce v starostni skupini od 10 do 70 let. Reševali so jo prek spletnih obrazcev, ki sem jih nato obdelala in jih vstavila v nalogu.

V grafu 1 smo želeli prikazati kako ljudje danes poznajo prehrano izpred dva tisoč let nazaj.

Graf 1: Poznavanje ljudi o hrani Rimjanov

Iz grafa 1 smo razbrali podatek, da polovica anketirancev ve kako so Rimljani prehranjevali, 45% pa misli, da so jedli zelo veliko in preprosto. Samo en je odgovoril, da so se prehranjevali enako kot mi, iz česa lahko razberemo, da večina ljudi ve kaj in kako so se prehranjevali pred dva tisoč leti pred nami.

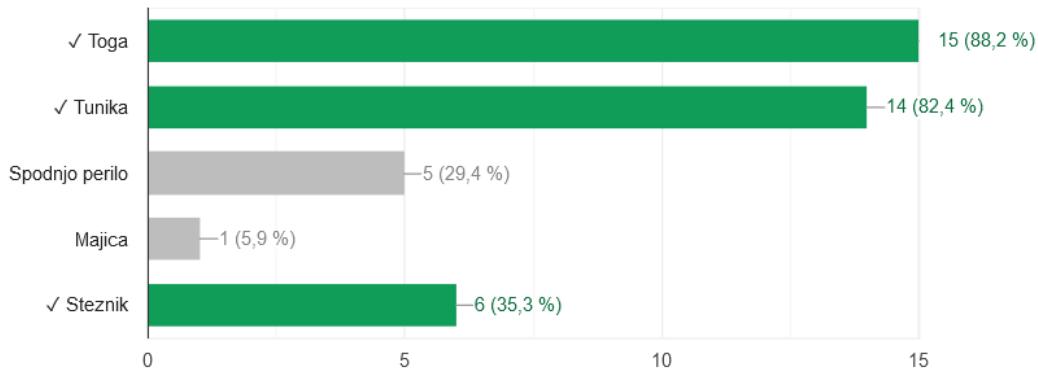
Rimljani so se obličili zelo zanimivo zato nas je zanimalo koliko ljudi pozna tri njihove znane dele oblačil. Na izbiro smo jim dali pet delov oblačil in trije so bili pravilni. V grafu 2 se vidi koliko jih je pravilno poznalo enega, dva ali celo tri dele.

Graf 2: Poznavanje ljudi o oblačenju Rimjanov

Kaj vse od naštetih možnosti so nosili Rimljani? (oba spola)

 Kopiraj

Pravilni odgovori: 5/17

Jasno se vidi, da je večina vedela, da so nosili togo in večina jih je tudi poznala tuniko. Odgovor steznik je kliknilo šest ljudi, kar je eden manj kot pri odgovoru »spodnje perilo«. Slednje nam pokaže, da ljudje mislijo, da so že nosili spodnje perilo kar pa ni res. Samo eden misli, da so že nosili majico.

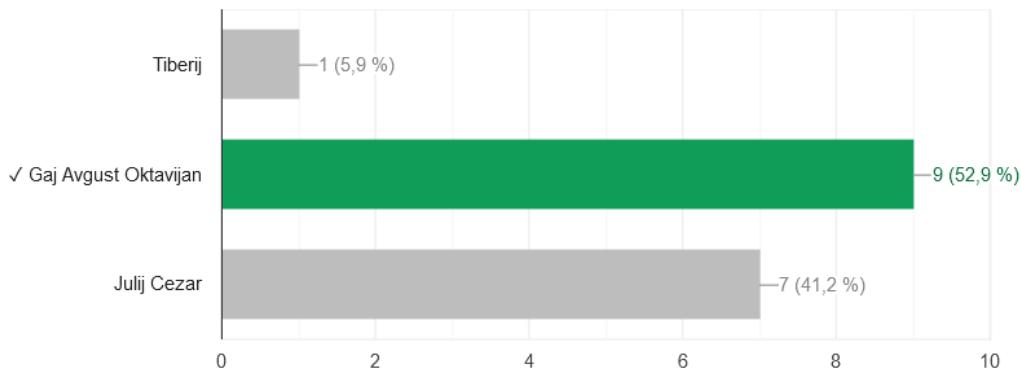
Večina ljudi točno ne ve kdo je bil prvi cesar, zato nas je od anketirancev zanimalo koga od treh ljudi bodo izbrali. Na izbiro smo jim dali Julija Cezarja, Gaja Avgusta Oktavija, kateri je bil pravilni odgovor in Tiberija, ki je bil drugi cesar.

Graf 3: Poznavanje ljudi o prvem cesarju

Kdo je bil prvi cesar?

 Kopiraj

Pravilni odgovori: 9/17

Iz grafa lahko razberemo, da veliko ljudi ve kdo je bil prvi cesar, nekateri pa vseeno mislijo, da je bil Julij Cesar. Izkazalo se je, da skoraj vsi razen enega vedo, da Tiberij ni bil prvi, temveč drugi cesar.

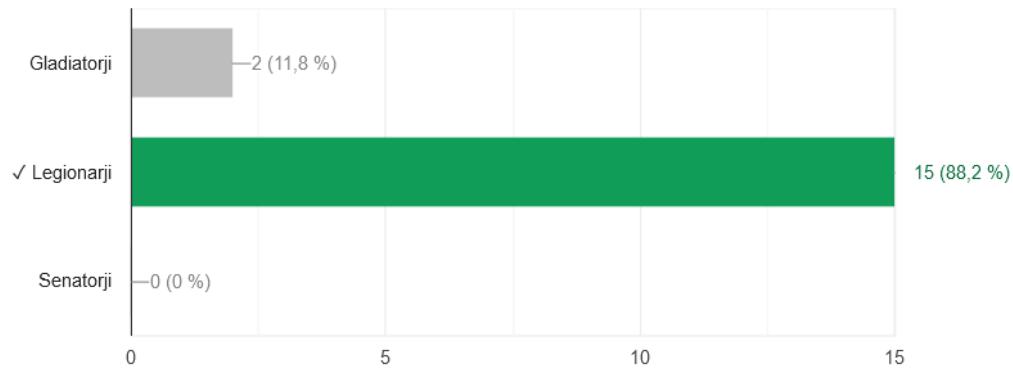
Ker vsi ljudje vedo, da so imeli Rimljani močno in uspešno vojsko, nas je od njih zanimalo, če vedo kako so se imenovali njihovi vojaki. Na razpolago so imeli tri odgovore od katerih so vsi bili povezani z Rimljani.

Graf 4: Poznavanje ljudi o imenu Rimskih vojakov

Ali veš kako so se imenovali Rimski vojaki?

 Kopiraj

Pravilni odgovori: 15/17

V grafu opazimo, da noben ni odgovoril senatorji in sklepamo lahko, da so vedeli, da so bili senatorji povezani s politiko. Dva anketiranca sta odgovorila z odgovorom gladiatorji in sklepamo, da sta zamenjala med gladiatorji in legionarji. Pravilen odgovor je bil legionar, gladiatorji so namreč bili ljudje, ki so se borili drug proti drugem v arenah pred množicami ljudi.

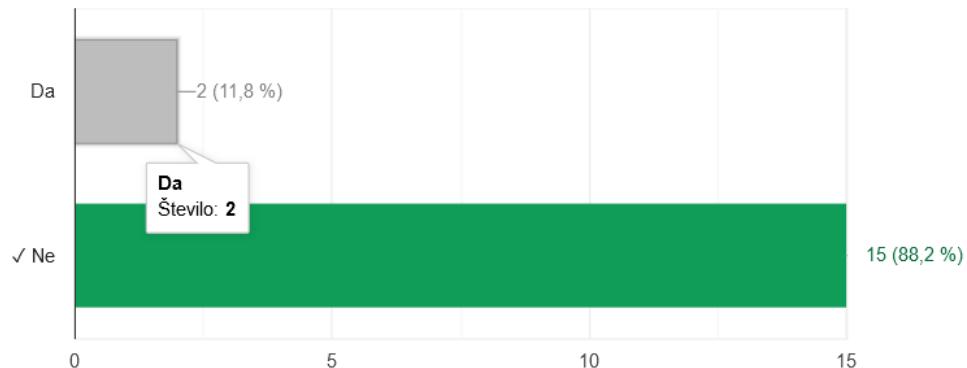
V naslednjem grafu smo želeli ugotoviti kako dobro ljudje poznajo religijo Rimljjanov. Zastavili smo vprašanje v koliko bogov so Rimljani verjeli.

Graf 5: Poznavanje ljudi o Rimski veri

Ali je res, da so Rimljani verovali samo v enega Boga?

 Kopiraj

Pravilni odgovori: 15/17

Ugotovili smo, da večina ljudi pozna njihovo vero in da vedo, da so Rimljani verjeli v več bogov in ne samo v enega. Čeprav je potrebno priznati, da se z razvojem krščanstva, ki spodbuja ljudi naj verjamejo samo v enega Boga, okrepi prav to, pomeni monoteizem.

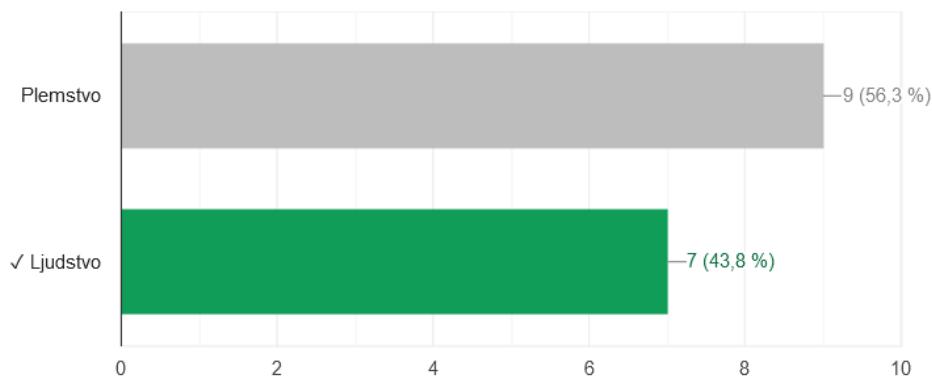
V naslednje vprašanju nas je zanimalo koliko ljudi pozna glasbo Rimljjanov. Vprašanje se je glasilo, kateri sloj je imel glasbo raje, ljudstvo ali plemiči.

Graf 6: Poznavanje ljudi o Rimski glasbi

Kdo je imel ples in glasbo rajši?

 Kopiraj

Pravilni odgovori: 7/16

Izkazalo se je, da večina ljudi misli, da so v glasbi bolj uživali plemiči, kar ni res, saj je bil pravilen odgovor ljudstvo. Plemiči so v resnici prezirali glasbo in je niso imeli najrajši, ljudstvo pa je na drugi strani rado prepevalo in plesalo različne plese.

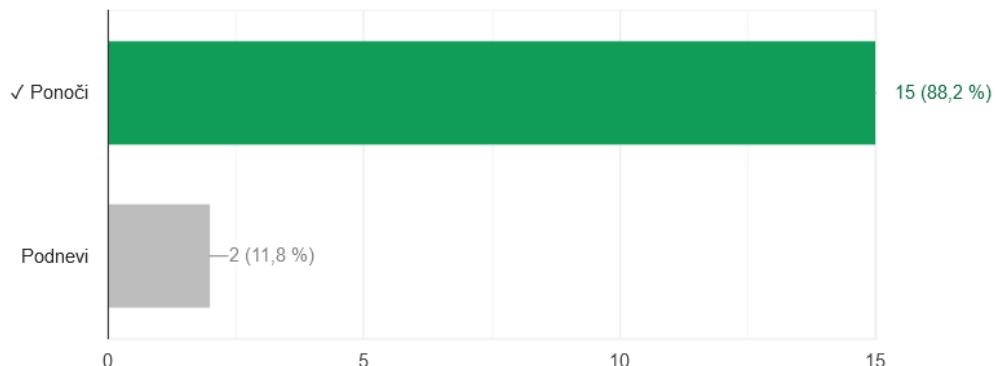
Ker so imeli Rimljani posebne obrede pri pokopu pokojnih, se je eno izmed vprašanj glasilo kdaj so imeli pogrebe. Zanimalo nas je, če ljudje vedo, da so Rimljani opravljali pogrebe ponoči.

Graf 7: Poznavanje ljudi o pokopih Rimljjanov

Kdaj se je odvijal pogreb?

 Kopiraj

Pravilni odgovori: 15/17

Opazimo, da ljudje vedo kdaj so Rimljani imeli pogrebe in da so se razlikovali od naših. Samo dva anketiranca sta odgovorila, da so imeli Rimljani pogrebe podnevi, kar ni bilo čisto narobe, saj so podnevi izvajali pogrebe za otroke in zelo revne prebivalce.

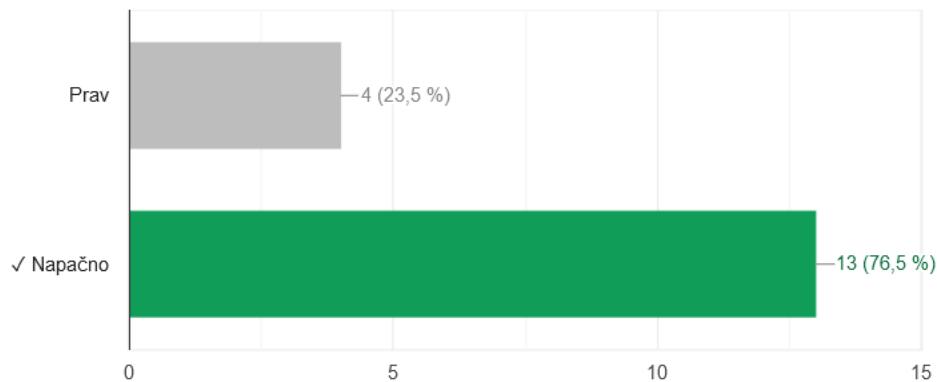
V predzadnjem vprašanju nas je zanimalo kako dobro ljudje poznajo Rimske otroke. Vprašanje jih je povprašalo ali so otroci iz tistih časov hodili v šole.

Graf 8: Poznavanje ljudi o Rimskih otrocih

Otroci niso hodili v šolo?

 Kopiraj

Pravilni odgovori: 13/17

Ugotovili smo, da ljudje prav dobro vedo, da se je šola začela razvijati že pred Rimljani in da so otroci hodili v šole, kar ni bila obveznost ampak je bolj priporočilo. Če so šole obiskovali, so namreč lahko postali kaj več kot samo trgovci ali celo sužnji.

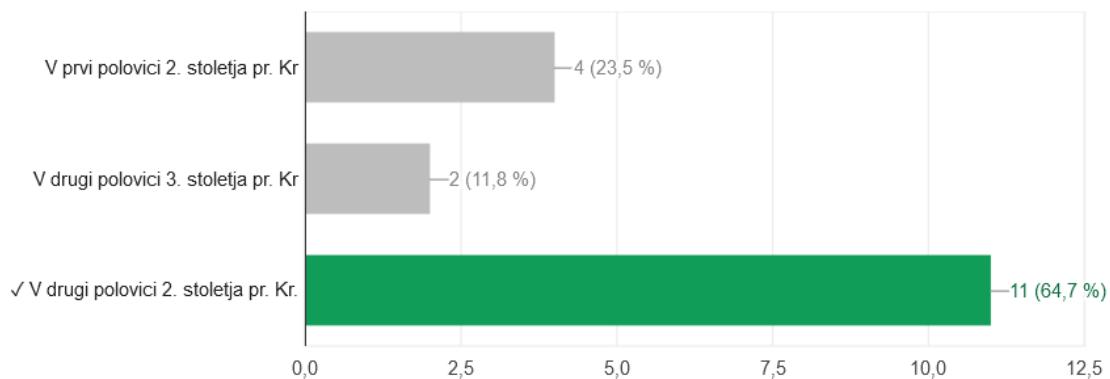
V zadnjem vprašanju nas je zanimalo ali ljudje poznajo Rimljane v Sloveniji. Vprašanje se je navezovalo o rimski pridobitvi slovenske zemlje in kdaj se je to zgodilo.

Graf 9: Poznavanje ljudi o Rimljanih v Sloveniji

Kdaj so Rimljani prišli na ozemlje današnje Slovenije?

 Kopiraj

Pravilni odgovori: 11/17

V zadnjem grafu smo ugotovili, da ljudje vedo kdaj so Rimljani prodrli na naše ozemlje. Širje so odgovorili, da v prvi polovici 2. stoletja, kar je bilo zelo blizu točnemu odgovoru. Samo dva sta mislila, da so sem prišli v drugi polovici 3. stoletja.

6 ZAKLJUČEK

6.1 Hipoteze

Zastavili smo si osem hipotez. Nekatere so se izkazale za pravilne, spet druge ne. Začnimo kar pri prvih, ki je govorila o poznavanju ljudi glede prehrane. Ugotovili smo, da je bila ta hipoteza pravilna in res zgolj malo ljudi ve kašno hrano so jedli Rimljani. Nekateri sicer vedo, da je bila njihova hrana zapletena ampak takšnih ljudi je bilo v naši anketi zelo malo in zato je bila naša hipoteza pravilno nastavljena in potrjena.

Druga hipoteza je govorila o oblačenju Rimjanov in kaj so nosili vsak dan. Glede na anketo se je izkazalo, da večina ljudi ve kaj so nosili in kako so se oblačili. Tudi v šoli vsaj enkrat slišiš in se naučiš kaj so nosili zato je bila ta hipoteza pravilna in potrjena.

Kot vsi vemo, so bili Rimljani izjemni graditelji in o tem nam govoriti tudi tretja hipoteza. In ker vsepovsod slišiš kako lepe zgradbe so gradili Rimljani. Prav tako so zgradili tudi mnogo znanih stavb. Zato se o tretji hipotezi ne moremo prepričati, saj je vsekakor pravilna in potrjena.

Četrta hipoteza je govorila o rimske vojakih in o tem kako dobro ljudje poznajo Rimljane. Raziskovalna naloga je pokazala, da ljudje zelo dobro poznajo rimske vojake in tudi podatek kako so se imenovali. Ljudje tudi vedo, da je bila rimska vojska v svojih osvajanjih zelo dobra, kar se pozna v osvojenem ozemlju. In izkazalo se je, da je bila naša hipoteza pravilna in potrjena.

Skoraj vsi smo že slišali za Julija Cesarja in nekateri tudi mislijo, da je bil prvi cesar. Nekateri pa vedo, da ni bil in da je v resnici to bil Gaj Avgust Oktavian, ki je bil Julijev pranečak. Hipoteza je večinoma pravilna ampak ne točno, saj odstotki niso povsem enaki.

O propadu Rimjanov slišimo v šolah in veliko preberemo tudi na spletu. Malo ljudi pa ve kdaj točno in zakaj so propadli. O tem smo se vpraševali v šesti hipotezi. Malo smo raziskovali in ugotovili, da v resnici ljudje veliko vedo o rimskem propadu, zraven tega jih veliko ve tudi kdaj se je zgodil. Zato bomo šesto hipotezo označili kot nepravilno in nepotrjeno.

Predzadnja hipoteza se sprašuje o rimski religiji in v koliko bogov so Rimljani verovali. Veliko ljudi ve, da so verovali v več bogov in sicer v katerega so se pač odločili. Ne vedo pa, da se je v tistem času rodil Jezus Kristus, ki je po svetu širil Krščanstvo, katerega rimske oblasti niso marale. Zato bomo sedmo hipotezo označili za napačno in nepotrjeno.

Zadnja hipoteza pa govori o otrocih in njihovi izobrazbi. V anketi vidimo, da ljudje vedo, da so se rimski otroki izobraževali v šolah ali pa so jih učili zasebni učitelji. Ampak vseeno vemo, da ljudje vedo ali pa samo sklepajo, da so se rimski otroci izobraževali. To hipotezo smo označili kot nepravilno in nepotrjeno.

6.2 Vprašanja, ki so se pojavila med nalogo

Med raziskovalno nalogo se nam je porodilo veliko vprašanj. Veliko vprašanj se nam je porodilo med iskanjem kakšnih podatkov po spletu in tudi v knjigah. Vprašanja smo poskušali odgovoriti sproti, med raziskovanjem in pisanjem raziskovalne naloge. Velikokrat se je zgodilo, da smo ugotovitev nato tudi vključili v raziskovalno nalogu.

Prvo vprašanje se nam je porodilo med iskanjem podatkov značilnosti rimske kulture. Na začetku smo želeli samo pisati o umetnosti in glasbi, ob začetku in nadaljevanju raziskovanja pa smo se vprašali tudi:

kakšno vero so imeli? Po raziskovanju smo ugotovili, da so verjeli v več bogov in ker je bilo podatkov o tem res veliko, smo to na koncu vključili v raziskovalno nalogu. Med nalogo so se nam porodila vprašanja:

1. V koliko bogov so verjeli?
2. Kakšno otroštvo so imeli otroci?
3. Kdaj so Rimljani prodrl na slovenska tla?
4. Kako so zdravili bolne?
5. Na kakšne sloje so bili razdeljeni?
6. Kakšno umetnost so imeli?

6.3 Strnjeni rezultati in doseženi cilji

Med pisanjem raziskovalne naloge smo dosegli skoraj vse cilje in odgovorili na vsa raziskovalna vprašanja. Naši cilji so bili predvsem ugotoviti kakšen je bil rimski vsakdan, kaj so jedli in kako so se oblačili. Nadalje, kje so se umivali, kakšna je bila njihova vojska in ali so se otroci izobraževali.

Na vsa raziskovalna vprašanja smo odgovorili in odgovore tudi zapisali v teoretičnem delu raziskovalne naloge. Nekatera vprašanja so se pojavila med samim raziskovanjem, zato smo jih zapisali zraven. V raziskovalni nalogi smo izvedeli veliko o Rimljanih ter ugotovili, da predstavljajo zelo pomemben del zgodovine in pomemben del razvoja človeštva. Na žalost nam vse o njih ne bo nikoli znanega, na primer njihova glasba podrobnejše. Prav tako ne bomo nikoli vedeli kako točno zveni, saj je nikoli nismo slišali. Menim, da zgolj s poznavanjem njihovih glasbil tega ne moremo ugotoviti. Rimljani so bili zelo zanimiv narod. Še posebej njihova življenja.

7 PREGOVORI IN MOTI POVEZANI Z RIMLJANI

Napreduj hitro, vendar previdno - moto Gaja Avgusta Oktavijana (prvega cesarja). Moto govori, da napreduj hitro, ampak kljub temu bodi previden, da se kaj ne zalomi.

Kjer ni posvetovanja, se načrti izjalovijo, kjer je veliko svetovalcev, se uresničijo - pregovor Rimjanov. Govori o tem, da kjer ni posvetovanja (pogovor med ljudmi različnih misli in idej), bodo načrti propadli, tam kjer pa posvetovanje je, se bodo načrti uresničili.

Rim ni bil zgrajen v enem dnevu - Rimski pregovor, ki govori o tem, da če želiš kaj uresniči tega ne moreš dobiti v enem dnevu.

Bolj ljubim čast, kot pa se bojim smrti - izrek Julija Cezarja po katerem je bil po imenovan vladarski naslov cesar. Izrek govori o tem, da je bolje umreti in imeti čast, kot pa živeti brez časti.

8 VIRI IN LITERATURA

1. James S., Stari Rim, Pomurska založba, Murska Sobota
2. Miquel P., V rimskih časih, Mladinska knjiga, Lj., 1989
3. https://sl.wikipedia.org/wiki/Zgodovina_Rimskega_cesarstva
4. https://dijaski.net/gradivo/zgo_ref_rimljani_07_prehrana_predstavitev
5. https://dijaski.net/gradivo/zgo_ref_rimljani_11_oblacenje_in_lepoticenje
6. https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimska_arhitektura
7. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Kr%C5%A1%C4%8Danstvo>
8. https://dijaski.net/gradivo/zgo_ref_rimljani_04_osnovnosolstvo
9. https://sl.wikipedia.org/wiki/Kr%C5%A1%C4%8Danstvohttps://ucilnice.arnes.si/pluginfile.php/458301/mod_resource/content/0/Rim - Rimljani_v_nasih_krajih.pdf
10. https://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_rimskih_zemljepisnih_imen_v_Sloveniji